

Saksnummer	Utvalg/komite	Dato
135/2015	Fylkesrådet	12.05.2015
079/2015	Fylkestinget	08.06.2015

Handlingsplan - DA Bodø Utviklingsprogram 2015 - 2017

Sammendrag

Fylkestinget vedtar Handlingsplan for DA Utviklingsprogram Bodø 2015-2017. Handlingsplanen vedtas med en satsing på tre utviklingspilarer:

- Motor i Nord
- Opplevelsesbasert verdiskaping
- Kunnskapsbasert verdiskaping

I tillegg til utviklingspilarene legges det opp til utlysning av søknadsbaserte midler innenfor handlingsplanens satsingsområder.

Bakgrunn

Indeks Nordland viser at næringslivet i Nordland over mange år har hatt en høyere driftsmargin enn gjennomsnittet for landet. Nordland har et globalt konkurransedyktig næringsliv basert på energi, kystzone, fisk, mineraler og natur. Kjennetegnet for alle næringer med unntak for reiseliv, er at de er kapitalintensive. Næringslivet i Nordland sin konkurransekraft er basert på stadig høyere produktivitet. Dette innebærer at fylkets lønnsomme virksomheter i stor grad ikke skaper flere arbeidsplasser i primærvirksomheten. Industrien i Nordland skaper mange avledede arbeidsplasser. Statistikken viser at mange av disse arbeidsplassene ikke skapes i Nordland men utenfor fylket. Nordland har i liten grad tatt del i veksten innenfor de tjenesteytende næringene og innen statlig sektor.

Nordland har over år ikke tatt del i den nasjonale befolkningsveksten. Distriktskommunene i Nordland har en klar nedgang i befolkningen mens sentrene i Nordland vokser noe. Veksten i sentrene i Nordland er klart svakere enn for resten av landet. Befolkningsveksten i Nordland er drevet av innvandring fra utlandet.

Statistikken viser at Nordland taper arbeidsplasser og innbyggere til større sentra i andre deler av landet. En vekst i befolkningen i Nordland på linje med landet vil være avgjørende for å beholde fylkets nasjonale posisjon på en rekke områder som:

- Investeringer i infrastruktur, veier, jernbane, havner og lufthavner mm.
- Statlige funksjoner som fiskeridirektorat, Innovasjon Norge, nye statlige funksjoner
- Rekruttering til videregående skoler og universitet
- Fylkets attraktivitet for næringsliv og tilflyttere
- Rammeoverføringer til staten til fylkeskommunen
- Representasjon i stortinget

Finansiell og forretningsmessig tjenesteyting er den største næringen i privat sektor. Disse næringene hadde 15,4 % av sysselsettingen i Norge i 2013. I storbyregionene utgjorde finansiell og forretningsmessig tjenesteyting 20 % av sysselsettingen mens andelen i Nord-Norge var 9,9 %.

Med bakgrunn i utfordringene for Nordland som er beskrevet overfor har Programrådet for DA Bodø utarbeidet Handlingsplan for DA Bodø 2015-2017.

Nordland fylkeskommune tildeles over statsbudsjettets kap. 551, post 61 Næringsrettede midler til regional utvikling, kompensasjon for økt arbeidsgiveravgift i Bodø. For 2015 er tildelingen til Nordland 73 mill. kroner.

Fra 2007 – 2015 har Nordland fylkeskommune fått overført følgende kompensasjonsmidler for differensiert arbeidsgiveravgift (ekskl. bredbånd):

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
DA-midler (mill.)	133,7	136,1	151,1	147,6	145,9	114,3	88	86,4	73

Handlingsplan for DA Bodø 2015-2017 tar utgangspunkt i at DA Bodø får en årlig økonomisk ramme på minimum 70 millioner kroner pr år til og med 2017.

Problemstilling

Programrådet for DA Bodø har hatt i oppgave å utarbeide et forslag til ny handlingsplan. Til grunn for arbeidet med handlingsplanen ligger blant annet KMDs Regionale utviklingstrekk 2014, Fylkesplan for Nordland 2013 - 2025, Kommuneplan for Bodø 2014 - 2026, Nordland fylkeskommunes innovasjonsstrategi, arbeidet med regional plan for by og regionsenterpolitikk, Indeks Nordland og oppdragsbrevet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Forslaget bygger også på arbeidet fra de tidligere handlingsplanene for DA Bodø.

Med utgangspunkt i at DA Bodø skal sikre en helhetlig og varig effekt for næringslivet i Bodø

og Nordland har programrådet foreslått følgende oppbygging av handlingsplanen:

Satsingsområder

- Utvikle Bodøs sterke sider
- Nasjonale funksjoner
- Kompetansearbeidsplasser

Innsatsområder

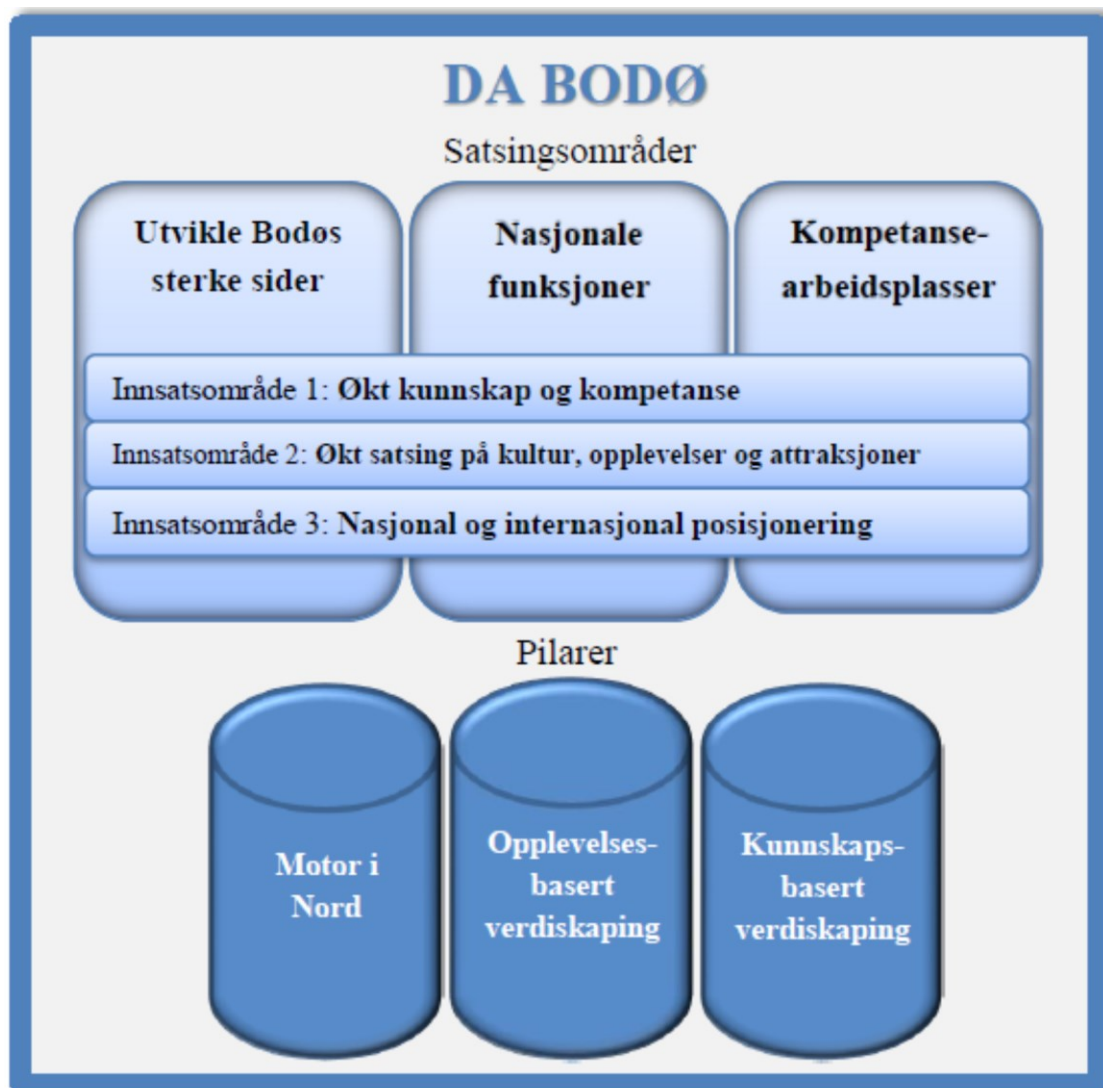
- Økt kunnskap og kompetanse
 - Økt satsing på kultur, opplevelser og attraksjoner
 - Nasjonal og internasjonal posisjonering av Bodø og landsdelen

De overordnede satsingsområdene med tilhørende innsatsområder legger grunnlaget for bruken av virkemidlene. Med utgangspunkt i satsingsområdene foreslår programrådet å etablere tre nye pilarer med årlige rammetildelinger gjennom programperioden. Pilarer gir mulighet til å bruke virkemidlene systematisk og langsiktig for å nå målsetningene i handlingsprogrammet.

Pilarer

- Motor i Nord
- Opplevelsesbasert verdiskaping
- Kunnskapsbasert verdiskaping.

Oppbyggingen av handlingsplanens satsingsområder og pilarer kan illustreres som følger:

Pilarene i denne programperioden skal være utviklingspilarer. Fylkesrådet vil for hver av pilarene invitere miljø og ressurspersoner i Bodø og Nordland til å delta i gjennomføringsgrupper. Gruppene vil bli sammensatt av de interessentene som vil ha størst utbytte av å skape resultater innen hver av pilarene. Administrasjon av pilarene legges til en av interessentene som deltar i gjennomføringsgruppen. Fylkesrådet vil ha det overordna ansvaret for pilarene og skal bidra i etablering og utvikling av disse. Det lages en utviklingskontrakt mellom fylkesrådet og partene i pilarene. Pilarene evalueres årlig på framdrift og måloppnåelse. I dette arbeidet skal Programrådet ha en aktiv rolle. Under forutsetning av at departementet bevilger minimum 70 mill. kr pr år settes det av en ramme på minimum 40 mill. kr pr år til pilarene i programperioden. Fordeling mellom pilarene er avhengig av framdrift og resultater.

Pilar 1: Motor i Nord

Både Fylkesplan for Nordland og Kommuneplan for Bodø stadfester at Bodø må kunne påta seg både landsdekkende og internasjonale oppgaver. Pilaren skal bygge på og videreutvikle Bodø og Nordland sine fortrinn og ivareta muligheter som oppstår underveis i arbeidet. I handlingsplanen er følgende beskrevet:

- Bodø som sikkerhets- og beredskapshovedstad i beredskapsfylket Nordland.

- Prosjektet «Ny by – Ny flyplass».
- Bodø sin rolle som fylkes-, region- og kunnskapssenter.
- Styrke verdikjedene innenfor sjømat, industri og opplevelsesbasert reiseliv gjennom økt satsing på leverandørindustri og tjenesteytende næringer.

Pilar 2: Opplevelsesbasert verdiskaping

Det skal utvikles en satsing på opplevelsesbasert verdiskaping med basis i Bodø og Salten sin kompetanse, natur og kulturelle ressurser. Målet er å få til økt verdiskaping, utvikle kompetanse, økt lønnsomhet og skape flere arbeidsplasser i opplevelsesnæringene.

Bodø sin posisjon som fylkeshovedstaden midt i naturen, gir et godt utgangspunkt for å utvikle opplevelser basert på natur og kultur. Bodø og Nordland har mange gode forutsetninger for å lykkes med å videreutvikle opplevelsesnæringene.

- Universitet i Nordland og Nordlandsforskning har bygd opp en betydelig kompetanse på opplevelsesnæringene.
- Opplevelsesnæringene er i vekst.
- Det er gjort betydelige investeringer i infrastruktur som kulturkvartalet Stormen.
- Bedrifter og kompetansemiljø som leverer kulturopplevelser.

Pilar 3: Kunnskapsbasert verdiskaping

Det skal utvikles en satsing på kunnskapsbasert verdiskaping med utgangspunkt i Nordlands sterke næringsmiljøer innen industri, sjømat og reiseliv, Universitetet i Nordland og andre kunnskapsmiljøer i Nordland og Bodø.

Pilaren skal bidra til at Nordland tar en større del av den nasjonale veksten i arbeidsplasser innen tjenesteytende næringer og statlig sektor. Dette skal skje gjennom å:

- Bygge sterke bedriftsrettede kompetansemiljø innen forretningsmessig tjenesteyting.
- Forsterke satsinger ved Universitetet i Nordland.
- Styrke realfags- og teknologikompetansen i Bodø og fylket.

Søknadsbaserte virkemidler forvaltet av Nordland fylkeskommune

Søknader vurderes opp mot satsingsområdene og innsatsområdene i handlingsplanen. Nyskapende prosjekter og prosjekter som støtter opp om pilarene bør prioriteres. De søknadsbaserte virkemidlene gir også mulighet til å fange opp nye initiativ i programperioden innenfor satsingsområdene. Programrådet innkalles til drøfting av bevilgningssakene før endelig vedtak besluttet i fylkesrådet. I tråd med oppdragsbrevet fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet skal tildeling av midler til prosjekter utenfor Bodø skje i samråd med Programrådet for DA Bodø.

Søknadsbaserte virkemidler forvaltet av Innovasjon Norge

Søknader fra gründere og bedrifter forvaltes av Innovasjon Norge og skal vurderes opp mot satsingsområdene og innsatsområdene i handlingsplanen. Når arbeidet med pilarene har kommet i gang bør bedriftsrettede prosjekter som følger opp arbeidet i pilarene prioriteres.

Årlig rammefordeling i programperioden

Rammefordeling vil måtte vurderes fra år til år ut fra overføringer fra departementet og utviklingen innen pilarene. Vedtektene for DA Bodø gir fylkesrådet fullmakt til å vedta årlig rammefordeling ut fra handlingsplanens prioritering.

Vurderinger

I arbeidet med ny handlingsplan for DA Bodø har Programrådet hatt fokus på å disponere den stadig knappere tildelingen av kompensasjonsmidler på en slik måte at de gir varige resultater for Bodø og Nordland.

Pilarer med rammefordeling over flere år gir muligheten til å ta strategiske løft i felleskap. I forrige programperiode har DA Bodø bidratt til å realisere viktige prosjekter som Universitet i Nordland og Kulturkvartalet Stormen gjennom å definere disse som pilarer i programperioden. I den nye handlingsplanen for DA Bodø er det skissert tre utviklingspilarer for en målrettet og langsiktig strategisk satsing. Dette er en proaktiv tilnærming som har fokus på strategisk utvikling og medvirkning i gjennomføringsfasen. Sammensetningen av pilarenes gjennomføringsgrupper vil være et avgjørende suksesskriterium. Fylkesrådet vil i sin utnevning ta hensyn til riktig kompetanse og at deltagerne representerer viktige interesser i gjennomføringen av de tre pilarene. Fylkesrådet skal godkjenne pilarenes gjennomføringsplaner og årlige økonomiske rammer. Fylkestinget involveres i utviklingen innen pilarene i de årlige rapporteringene for DA Bodø i juninget.

Fylkesrådet har tro på at utviklingspilarene vil kunne bidra til et løft for næringslivet i Bodø og Nordland. Utviklingspilarene vil kunne gi handlingsrom og kreative prosesser som kan gi spennende resultater innen viktige næringsområder. Fylkestinget har vedtatt at det skal utarbeides en regional plan for by og regionsenterpolitikk. Arbeidet med pilarene vil gi kompetanse og erfaring for hvordan vi skal implementere planen i de øvrige byene.

Handlingsplanen skisserer tre satsingsområder som grunnlag for virkemiddelbruken: Utvikle Bodøs sterke sider, Nasjonale funksjoner og Kompetansearbeidsplasser. Fylkesrådet mener at satsingsområdene sammen med innsatsområdene gir mulighet for en god prioritering av de søknadsbaserte virkemidlene.

Konsekvenser

Saken har ingen miljømessige eller likestillingsmessige konsekvenser for Nordland fylkeskommune. Det må settes av tilstrekkelige administrative ressurser til oppfølging av handlingsplanen, søknadsbehandling og kontroll/utbetaling (finansieres av DA-midler).

Fylkesrådets innstilling til vedtak

Fylkestinget vedtar Handlingsplan for DA Utviklingsprogram Bodø 2015-2017.

Bodø den 12.05.2015
Tomas Norvoll
fylkesrådsleder
sign

Arve Knutsen
fylkesråd for næring
sign

12.05.2015 Fylkesrådet

FRÅD-135/2015

Vedtak

Fylkesrådets innstilling enstemmig vedtatt

08.06.2015 Fylkestinget

Næringskomiteens innstilling ble lagt fram av saksordfører Henrik Bjørnevik, Ap

Fylkestinget vedtar Handlingsplan for DA Utviklingsprogram Bodø 2015-2017.

Votering

Komiteinnstillinga enstemmig vedtatt med 51 stemmer (1H representant hadde permisjon og 1Frp representant var ikke tilstede under voteringen).

FT-079/2015

Vedtak

Fylkestinget vedtar Handlingsplan for DA Utviklingsprogram Bodø 2015-2017.

Vedlegg

Tittel

Handlingsplan for DA Bodø 2015-2017
FT-sak 079 Innstilling fra komite for næring

DokID

549855
564307

